ه بهار آزادی ۲۵۰,۰۳۰,۰۰۰ ▼ % -۲/۹۳
نیم سکه ۱۳۸,۹۵۰,۰۰۰ ▼ % -۱/۰۳
ربع سکه ۷۵,۳۷۰,۰۰۰ ▼ % -۰/۷۴
یورو ۰

«دنیای اقتصاد» به شما «قدرت پیش‌بینی» می‌دهد
روزنامه صبح ایران
دنیای اقتصاد

آزمون منطقه؛ از تماشاچی جنگ تا میانجی صلح؛

دیپلماسی بر لبه پرتگاه

در گفت‌وگو با ساسان کریمی، استاد دانشگاه تهران بررسی شد؛ آیا نامه‌نگاری می‌تواند مانع جنگ دوباره شود؟

شماره روزنامه: ۶۶۹۵ تاریخ چاپ: ۱۴۰۵/۰۸/۹ شماره خبر: ۴۳۰۵۱۹۹ خبر و دیپلماسی

دنیای اقتصاد : آیا توافق میان تهران و واشنگتن پیش از آنکه جنگ دوباره از راه برسد، ممکن خواهد شد؟ نامه ونس و تحرکات قطر برای نزدیک کردن مواضع دو طرف، از باز ماندن پنجره دیپلماتیک حکایت دارد؛ پنجره‌ای که هر لحظه ممکن است بسته شود. کشورهای منطقه در پی افزایش نگرانی‌ها، تلاش‌های خود را برای مهار تنش افزایش داده‌اند، اما اختلاف تهران و واشنگتن بر سر تضمین‌ها همچنان پابرجاست و دیپلماسی بر لبه پرتگاه قرار دارد. یک صاحب‌نظر روابط بین‌الملل در گفت‌وگو با «دنیای‌اقتصاد» این مسیر شکننده را تشریح کرده است.

سعیده سادات فهری: ارسال نامه معاون رئیس‌جمهور آمریکا، به محسن رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی بار دیگر گمانه‌زنی‌ها درباره تغییر کانال ارتباطی تهران و واشنگتن و احتمال گشایش مسیری تازه برای گفت‌وگو را برانگیخته است؛ تحولی که در سایه تداوم تهدیدهای نظامی و شکنندگی چشم‌انداز دیپلماسی، پرسش‌هایی درباره اهداف واقعی آمریکا ایجاد می‌کند. ساسان کریمی، استاد دانشگاه تهران، با اشاره به تلاش واشنگتن برای دستیابی به دستاوردی سیاسی در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای آمریکا، معتقد است دولت ترامپ به دنبال توافقی سریع، ولو موقت و محدود، با ایران است. به گفته وی، تهران نباید منافع بلندمدت خود را قربانی ملاحظات انتخاباتی واشنگتن کند، بلکه باید با ابتکار عمل، طرحی جامع و پایدار ارائه دهد که از ابتدا اختلافات را پوشش دهد و مانع شکل‌گیری توافق‌های چندمرحله‌ای و شکننده شود.

***

چرا محسن رضایی برای دریافت نامه جی‌دی ونس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا، انتخاب شده است؟ آیا این انتخاب نشان‌دهنده تغییر کانال ارتباطی واشنگتن با تهران و تلاش برای گفت‌وگو با چهره یا جریان مشخصی در ساختار قدرت ایران است یا صرفا ماموریتی برای انتقال پیام محسوب می‌شود؟

به نظر می‌رسد پس از نقض تفاهم‌نامه اسلام‌آباد و بروز اختلال در کانال ارتباطی شکل‌گرفته میان محمدباقر قالیباف و طرف آمریکایی، به‌ویژه در سطح تماس‌های او با جی‌دی ونس، واشنگتن در پی یافتن مسیر تازه‌ای برای انتقال پیام به تهران برآمده است. انتخاب محسن رضایی را نیز می‌توان در همین چارچوب تحلیل کرد. با توجه به ماهیت موضوعات مورد مذاکره، از جمله آتش‌بس، جنگ و مناسبات احتمالی آینده، طبیعی است که ابعاد دفاعی، امنیتی و سیاسی در این روند نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشند. از این منظر، آمریکایی‌ها احتمالا به این جمع‌بندی رسیده‌اند که باید برای تعامل با طرف ایرانی، چهره دیگری را در نظر

بگیرند. البته تعیین نمایندگان و چهره‌های اصلی ایران در مذاکرات، در نهایت بر عهده خود تهران است. وزیر امور خارجه،دبیر شعام، رئیس مجلس و رئیس‌جمهور هر یک در جایگاه خود نقش‌آفرینی می‌کنند؛ با این حال، به نظر می‌رسد طرف آمریکایی در شرایط کنونی، محوریت پیگیری عملیاتی موضوع جنگ و مذاکره را در سطح دبیر شورای عالی امنیت ملی ارزیابی می‌کند.

آیا انتخاب دبیر شعام به‌عنوان طرف دریافت‌کننده پیام آمریکا می‌تواند بر روند مذاکرات تاثیر بگذارد؟

بی‌تردید کارگزاران و مذاکره‌کنندگان، با توجه به روحیات، سوابق و نوع نگاه خود، می‌توانند بر روند پیشبرد سیاست‌ها تاثیرگذار باشند؛ اما تصور می‌کنم مساله اصلی در شرایط کنونی، انتخاب کارگزار نیست. دست‌کم در مواضع علنی، تفاوت معناداری میان دیدگاه‌های آقای عراقچی، آقای قالیباف، آقای محسن رضایی و آقای پزشکیان مشاهده نمی‌شود. گلوگاه اصلی برای ایران این است که اطمینان حاصل کند منافعش به شکلی پایدار تامین خواهد شد و آمریکا هم می‌خواهد مطمئن باشد که می‌تواند روایت غیرباخته را از جنگ پیش ببرد. تحقق چنین هدفی بیش از آنکه به شخص مذاکره‌کننده وابسته باشد، به طراحی ساختار توافق، چگونگی تنظیم معامله و میزان آمادگی طرفین برای تبادل امتیازهای متقابل بستگی دارد. در واقع، باید سازوکاری شکل بگیرد که منافع هر دو طرف را به رسمیت بشناسد و امکان ارائه روایتی قابل قبول از نتیجه مذاکرات را برای هر دو فراهم کند.

به نظر شما هدف اصلی دولت دونالد ترامپ از ارسال این نامه چیست؟ آیا واشنگتن واقعا درصدد بازگشایی مسیر مذاکره است یا می‌خواهد با ترکیب تهدید نظامی و پیشنهاد گفت‌وگو، ایران را به پذیرش شروط خود وادار کند؟

مذاکره، به‌طور معمول، با تلاش هر یک از طرفین برای تامین منافع و حتی تحمیل بخشی از شرایط خود به طرف مقابل همراه است. این ویژگی در شکل کلاسیک مذاکرات وجود داشته است. با این حال، الگوی جدیدتر مذاکره، یافتن راه‌حلی است که بیشترین میزان منافع و کمترین هزینه را برای طرفین در پی داشته باشد. با این حال، تا این مرحله در اظهارات و عملکرد آمریکایی‌ها نشانه روشنی از حرکت به سمت چنین الگویی مشاهده نکرده‌ایم. از سوی دیگر، ایران نیز باید بتواند طرحی ارائه کند که نتیجه آن برای طرف‌های درگیر قابل تحمل و پذیرش باشد. به اعتقاد من، مساله اصلی در شرایط کنونی، دستیابی زودهنگام آمریکا به یک دستاورد سیاسی، به‌ویژه در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای این کشور است. به نظر می‌رسد واشنگتن به دنبال آن است که پیش از انتخابات، به توافقی ولو موقت، محدود یا مقدماتی دست پیدا کند؛ توافقی که بتواند از آن به‌عنوان یک دستاورد سیاسی یاد کند. در مقابل، ایران باید ارزیابی کند که آیا چنین توافقی می‌تواند منافع بلندمدتش را تامین کند یا خیر. از این منظر، توافق محدود و موقت، چه از حیث موضوعات و چه از نظر بازه زمانی، لزوما پاسخ‌گوی نیازهای ایران نیست. به نظر می‌رسد تهران باید ابتکار عمل را در دست بگیرد و طرحی جامع و پایدار روی میز بگذارد؛ طرحی که از ابتدا موضوعات مورد اختلاف را پوشش دهد و به توافقی دائمی منتهی شود، نه اینکه مسیر حل‌وفصل اختلافات به چند مرحله مجزا و شکننده تقسیم شود.

با توجه به نزدیک شدن انتخابات میان‌دوره‌ای آمریکا و تلاش دولت ترامپ برای دستیابی به یک دستاورد سیاسی، چه سناریوهایی پیش روی روابط تهران و واشنگتن قرار دارد؟ آیا ممکن است پیش

از انتخابات، توافقی جزئی یا محدود اعلام شود؟

من احتمال نمی‌دهم توافق جزئی و موقت در شرایط کنونی بتواند پاسخ‌گوی منافع ایران باشد و اساسا چنین الگویی را توصیه نمی‌کنم. موضع ایران باید این باشد که یا توافقی صورت نگیرد یا توافق در شرایطی شکل بگیرد که از جامعیت، پایداری و پشتوانه کافی برخوردار باشد. توافقی که صرفا برای دستیابی سریع به نتیجه طراحی شود، عمدتا می‌تواند در راستای نیازهای کوتاه‌مدت آمریکا قرار گیرد. مگر آنکه طرف آمریکایی آمادگی داشته باشد بر سر یک توافق جامع و دائمی به تفاهم برسد؛ موضوعی که با توجه به محدودیت زمانی و ملاحظات انتخاباتی واشنگتن، تحقق آن در بازه زمانی کوتاه دشوار به نظر می‌رسد. در واقع، توافقی که تنها بخشی از اختلافات را پوشش دهد و حل‌وفصل سایر مسائل را به مراحل بعدی موکول کند، از همان ابتدا با شکنندگی همراه خواهد بود. چنین الگویی نمی‌تواند تضمین‌کننده ثبات مناسبات در بلندمدت باشد.

با توجه به ارزیابی‌هایی که از احتمال قرار گرفتن ایران در آستانه دور تازه‌ای از جنگ مطرح می‌شود، آیا پذیرش یک توافق موقت، حتی اگر نتواند منافع بلندمدت کشور را تامین کند، می‌تواند دست‌کم مانع وقوع جنگ شود؟

لزوما چنین نیست که توافق موقت بتواند از وقوع جنگ جلوگیری کند. آنچه می‌تواند مانع جنگ شود، شکل‌گیری توافقی است که شکننده نباشد، به تبادل واقعی امتیازها منجر شود و منافع طرفین را به شکلی پایدار تامین کند. به بیان دیگر، جلوگیری از جنگ بیش از آنکه به اصل مذاکره یا حتی صرف توافق وابسته باشد، به محتوای توافق و منافعی بستگی دارد که برای طرفین ایجاد می‌کند. اگر توافق بتواند منافع واقعی و پایدار تولید کند و به‌ویژه انگیزه‌های اسرائیل برای حرکت به سمت جنگ را خنثی سازد، می‌تواند در کاهش خطر درگیری موثر باشد. بنابراین من معتقدم توافق جزئی و موقت، به‌خودی‌خود کارکرد موثری برای ایران نخواهد داشت. آنچه اهمیت دارد، طراحی توافقی است که بتواند زمینه‌های واقعی تداوم تنش و جنگ را از میان بردارد.

بیشتر بخوانید: **باشگاه اقتصاددانان**

ما را در شبکه‌های اجتماعی دنبال کنید بله اینستاگرم تلگرام ایکس لینکدین

طاووس

سرمایه‌گذاری طلا و نقره در دیجی‌کالا
با کمترین کارمزد

معامله امن

نسخه کامل شماره امروز روزنامه «دنیای اقتصاد» را اینجا بخوانید

اطلاعات بیشتر

پربازدیدهای سایت خوان

تاکر کارلسون مدعی شد: آمریکا ممکن است در چند روز آینده به ایران حمله هسته‌ای کند

شروط ایران برای بازگشایی تنگه هرمز در ۴۸ ساعت به روایت الجزیره

هواپیمای نظامی آمریکا سکوی پرتاب موشک قشم را منهدم کرد

فوری/ حمله آمریکا به رادارها و سکوی پرتاپ موشک قشم/ وال‌استریت ژورنال: این حملات دفاعی است!

زمان اعلام نتایج نهایی کنکور ۱۴۰۵ مشخص شد

حمله تروریستی در سراوان+ جزئیات

واکنش ستون‌نویس واشنگتن‌پست به احتمال حمله اتمی آمریکا به ایران/ چینی‌ها دنبال این هستند که هیچکس از این خط قرمز عبور نکند+ فیلم

گزینه لیبرمن برای نخست‌وزیری اسرائیل معرفی شد/ شمارش معکوس برای نتانیاهو آغاز شده است؟

ادعای رویترز درباره پیش‌نویس یک پیشنهاد میان ایران و آمریکا/ احتمال برگزاری نشست وجود دارد

سقوط قیمت نفت؛ ریزش ۸ درصدی نفت برنت در پی خوش‌بینی به مذاکرات

جزئیات جدید از حمله آمریکا به قشم/ آکسیوس شلیک پدافند ایران به جنگنده آمریکایی را تایید کرد

خبر داغ از مذاکرات/ ادعای رویترز درباره حضور میانجی‌های قطری در تهران و توافق احتمالی ایران و آمریکا

توییت شبانه عباس عراقچی

معوقات برخی از بازنشستگان واریز شد+ جزئیات

پشت‌پرده لغو برنامه‌های تبلیغاتی ترامپ/ سناتور آمریکایی افشاگری کرد

سفر قریب الوقوع فرستاده ویژه چین به ایران و کشورهای منطقه

شنیده‌شدن صدای انفجار در قشم

شنیده شدن انفجار از سمت دریا در بندرلنگه/ منشا این انفجارها هنوز مشخص نیست

رقابت ۸ نفر برای دبیر کلی سازمان ملل / چه کسی پیشتاز است؟

جاری شدن سیل در معابر و خیابان های کرج +فیلم

پیگیری مجلس برای افزایش حقوق/ دستمزد تغییر می‌کند؟

نان از چه زمانی کیلویی فروخته می‌شود؟

ترامپ گزینه حمله محدود به تاسیسات هسته‌ای و انرژی ایران را برر می‌کند

اقدام عجیب ترامپ در شبکه اجتماعی‌اش

بقائی: نامه ونس مبنای جدیدی ندارد/ تنگهٔ هرمز قبل از رفع محاص مریکا بازگشایی نمی شود+ فیلم

دنیای اقتصاد را بعنوان منبع مورد اعتماد خود به گوگل معرفی کنید

افزودن

تازه های سایت خوان

افزایش قیمت‌ها در بازار خودرو ادامه دارد/ قیمت تویوتا کمری رکورد شکست

بارندگی شدید و وقوع سیل در جاده چالوس

شکست محتمل جمهوری‌خواهان در انتخابات آمریکا/ آنها احتمالا اکثریت در هر دو مجلس را از دست می‌دهند

فعالیت سامانه بارشی در ۲۱ استان کشور/ سامانه جدید در راه است و غرب کشور را تحت تاصیر قرار می‌دهد

افزایش امیدها به توافق میان ایران و آمریکا

پیش‌بینی قیمت طلا، دلار و سکه امروز سه‌شنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۵/ بازار سر دوراهی اصلاح یا صعود

زندگی و زمانه فوتبالیست کتاب‌دوست/ هرمان هسه و میلان کوندرا نویسندگان محبوب علیدوستی بودند/ او صادق هدایت و فروغ فرخزاد می‌خواند

پیش‌بینی جالب هیلاری کلینتون از رفتار ترامپ در صورت شکست در انتخابات/ عصبانی، تند و تهاجمی می‌شود

تصادف شدید در محور سروستان به شیراز+ تعداد جان‌باختگان و مصدومان

تحلیل مهاجرانی از نامه ونس به محصن رضایی/ گمان کرده‌اند با نوشتن نامه قالیباف را از مسئولیت مذاکره حذف یا موقعیت او را تضعیف می‌کنند/ ترامپ قبلا از فرمانده کل سپاه خواسته بود کودتا کند!

ارزیابی تریتا پارسی از حملات خرابکارانه اسرائیل/ در صورت توافق عاقلانه است که ترامپ فشار گسترده‌ای به نتانیاهو وارد کند

قیمت جدید میوه و سبزی اعلام شد+ جزئیات

قیمت طلا امروز سه‌شنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۵ / افزایش قیمت طلا

قیمت طلا ۱۸ عیار امروز سه‌شنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۵/ افزایش قیمت طلا

قیمت طلا و سکه امروز سه‌شنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۵ / افزایش قیمت طلا و سکه

پیگیری مجلس برای افزایش حقوق/ دستمزد تغییر می‌کند؟

انفجار در شرق و شمال اصفهان/ علت چیست؟

واکنش ترامپ به نتایج نظرسنجی‌ها: دروغ است/ نتایج بسیار خوبی را در انتخابات به دست خواهیم آورد

ونس: برای ایران ضرب‌الاجل تعیین نکردیم/ گزینه‌های نظامی و غیرنظامی همچنان روی میز است

جاده چالوس و آزادراه تهران – شمال مسدود شد

ترامپ: می‌توانیم هر زمان که بخواهیم به تأسیسات کوه کلنگ در ایران حمله کنیم/ اقتصاد ایران در حال فروپاشی است/ آنها خواهان مذاکره هستند

مقام روس: اعتماد روسیه به غرب از دست رفته است/موضع روس هراسانه کشورهای اروپایی به این زودی‌ها تغییر نخواهد کرد

ادعای آکسیوس: ترامپ سه گزینه را در قبال ایران بررسی می‌کند

حملات تازه اسرائیل به غزه

هشدار مهم درباره مصرف چای کیسه ای

جزئیات جدید از حمله آمریکا به قشم/ آکسیوس شلیک پدافند ایران به جنگنده آمریکایی را تایید کرد

کره شمالی یک موشک جدید آزمایش کرد

آمادگی ایران برای حملات احتمالی آمریکا و اسرائیل به روایت بلومبرگ/ ایران موشک‌های بالستیک و برخی تسلیحات ضدکشتی قابل‌توجهی در اختیار دارد

ویتکاف: مذاکرات سه‌جانبه آمریکا، اوکراین و روسیه ۱۹ و ۲۰ آبان در ابوظبی

هواپیمای نظامی آمریکا سکوی پرتاب موشک قشم را منهدم کرد

ترامپ: عجله‌ای برای از سرگیری جنگ با ایران نداریم/ ما اقتصاد آن‌ها را فلج کرده‌ایم

فوری/ حمله آمریکا به رادارها و سکوی پرتاپ موشک قشم/ وال‌استریت ژورنال: این حملات دفاعی است!

تهران رکورددار مصرف بنزین شد؛ فارس، خراسان رضوی و اصفهان در رتبه‌های بعدی +جزئیات

نرخ خرید تضمینی گندم حداکثر تا هفته آینده اعلام می‌شود/ سهم انرژی بخش کشاورزی در سبد مصرف کم‌تر از ۵درصد

ادعای سفیر اسرائیل درباره حمله هسته ای به ایران/ از تصمیم آمریکا حمایت خواهیم کرد

اقدام عجیب ترامپ در شبکه اجتماعی‌اش

سقوط هواپیما در مکزیک دو کشته بر جای گذاشت +فیلم

اولین سرمربی تیم ملی ایران بعد از انقلاب درگذشت

شنیده شدن انفجار از سمت دریا در بندرلنگه/ منشا این انفجارها هنوز مشخص نیست

نیمی از بیمارستان‌های کشور ناایمن هستند/ مرگ سالانه سه‌هزار نفر بر اثر سوختگی

شنیده‌شدن صدای انفجار در قشم

ادعای معاون ترامپ درباره پیشرفت مذاکره با ایران

هشدار ایهود باراک درباره پیامدهای هرگونه ماجرایی نتانیاهو علیه ایران

توییت شبانه عباس عراقچی

رایزنی جدید تهران و مسکو/ ایران و روسیه از چه موضوعی صحبت کردند؟

ترامپ درباره ایران: به نظر می‌رسد اوضاع دارد به‌خوبی پیش می‌رود و به نتیجه می‌رسد

صداگذار فیلم «من ترانه ۱۵ سال دارم» درگذشت

واشنگتن‌پست: ترامپ به تنهایی یک انتخابات قابل پیروزی را به یک شکست تبدیل کرد

خبر داغ از مذاکرات/ ادعای رویترز درباره حضور میانجی‌های قطری در تهران و توافق احتمالی ایران و آمریکا

اسقاط قطره‌ای در برابر سیل مصرف بنزین/ مسکن؛ سهم بزرگ‌تر از سفره خانوارهای شهری +فیلم

گروه نشریات دنیای اقتصاد

معرفی گروه رسانه‌ای دنیای اقتصاد روزنامه دنیای اقتصاد شبکه اینترنتی اکوایران هفته نامه تجارت فردا

پایگاه خبری اقتصادنیوز

انتشارات دنیای اقتصاد مرکز همایش‌های دنیای اقتصاد مرکز نوآوری و شتابدهی دنیای اقتصاد

مرکز پژوهش‌های مالی و اقتصادی دنیای اقتصاد مرکز راه حل‌های رسانه‌ای دنیای اقتصاد

روزنامه انگلیسی Financial Tribune

تماس با ما تبلیغات اشتراک سرپرستی استان ها همکاری با ما

درباره ما

معرفی روزنامه بیانیه مأموریت آئین نامه اخلاق حرفه ای

منقضی شده
eNAMAD.ir
جهت اطمینان کلیک نمایید

کلیه حقوق این سایت متعلق به روزنامه دنیای اقتصاد بوده و استفاده از مطالب آن با ذکر منبع بلامانع است

سئو: گروه رسانه‌ای دنیای اقتصاد

طراحی سایت خبری آسام